

Abstrakt

Během zimy 1783–1784 byly prakticky všechny evropské státy postiženy silnými povodněmi. Tato přírodní pohroma výrazně prověřila schopnosti státních orgánů reagovat na mimořádné situace. Právě v této době probíhaly v českých zemích mnohé zásadní správní reformy, které měly v duchu osvícenského absolutismu zefektivnit fungování úřadů a tím přispět k „obecnému blahu“. Cílem všech těchto reforem bylo zlepšit životy lidí a jejich bezpečnost, a tím prospět státu jako takovému. Na základě dochovaných archivních pramenů a dobového tisku sleduje předkládaná disertace, jak se v Čechách konce 18. století utvářel systém státem řízené prevence před povodněmi. V nejobecnější rovině chce disertace přispět k poznání procesu modernizace v osvícenské době. Vychází mj. z poznatků francouzského filosofa Michela Foucaulta a jeho konceptu biopolitiky. Mezi konkrétní projevy biopolitiky, analyzované v předkládané disertaci, patří boj úřadů proti všem nepravidłnostem, nahodilostem a rizikům, ohrožujícím majetek lidí a státu, zdraví obyvatel i společenský řád, podpora „lidumilství“ (Menschenliebe) při pomoci topícím se osobám a zásady veřejné hygieny. Na základě prozkoumaných pramenů a literatury jsem přesvědčen, že rozvoj státní povodňové prevence v Čechách právě na konci 18. století byl umožněn zaprvé osvícenskými filosofickými zásadami, které většina příslušníků tehdejších společenských elit sdílela, zadruhé zkušeností s povodní roku 1784 a za třetí reformami správních orgánů a celého systému státní správy v téže době.